

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 30-12-2021
Αρ. πρωτ.: 1728/351201

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: Ως ΠΑ

ΘΕΜΑ: «Προοπτικές ανάπτυξης της καλλιέργειας της βιομηχανικής κάνναβης στη χώρας μας»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 1708/6-12-2021

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές, όπως αναγράφονται στον Πίνακα Αποδεκτών, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής με τη σειρά που τίθενται τα σχετικά ερωτήματα:

1. Σύμφωνα με τον ν.4139/2013 (άρθρο 1 παρ. 3) (Α'74), όπως ίσχυε, πριν τροποποιηθεί με το ν.4691/2020 (Α'108) «Αν, κατά τον έλεγχο της συγκομιδής εγκεκριμένου καλλιεργητή βιομηχανικής κάνναβης διαπιστώνεται ότι η περιεκτικότητα της καλλιέργειας και των ακατέργαστων προϊόντων της σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) υπερβαίνει το όριο του 0,2%, αλλά δεν επεκτείνεται πέραν του ορίου του 0,6%, ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από αίτηση του Προϊσταμένου της Αρχής που διεξήγαγε τον έλεγχο προς τον κατά τόπον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Στην αίτηση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά και εμπειριστατωμένα ότι: α) η υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε τετραϋδροκανναβινόλη δεν οφείλεται στις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες ή άλλους παράγοντες που ήταν άγνωστοι στον παραγωγό και β) ότι η συγκομιδή είναι πρόσφορη να οδηγήσει στην παραγωγή ουσίας που προκαλεί ψυχική ή σωματική εξάρτηση. Πριν από την υποβολή της αίτησης, καλείται ο ελεγχόμενος προς ακρόαση και παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ελεγχόμενο τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης». Η εν λόγω διάταξη επανεξετάστηκε, αφού ο Προϊστάμενος του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Α.Ε.) δεν μπορούσε να αιτιολογήσει εμπειριστατωμένα, με αντικειμενικά κριτήρια, την απόλυτη ευθύνη του καλλιεργητή κάνναβης για την υπέρβαση του ορίου συγκέντρωσης της τετραϋδροκανναβινόλης στα ακατέργαστα προϊόντα καλλιεργειών κάνναβης, ενώ η δυνατότητα παραγωγής από αυτά τα προϊόντα ουσιών που προκαλούν ψυχική ή σωματική εξάρτηση, αφορά στην ιατρική επιστήμη. Επίσης, δεν ήταν σαφές από τον ανωτέρω νόμο, πριν από την εν λόγω τροποποίησή του, εάν καταστρέφεται η καλλιέργεια κάνναβης στην περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση του νόμιμου ορίου σε THC (0,2%) και, εφόσον δεν εκτείνεται πέραν του 0,6% και δεν ασκηθεί δίωξη, εάν τα ακατέργαστα προϊόντα που προέρχονται από την εν λόγω καλλιέργεια, μπορούν να διακινηθούν νόμιμα. Το όριο ανοχής 0,6% υπήρχε ως ανώτατο όριο πέραν του οποίου ασκείται ποινική δίωξη. Το όριο αυτό ουδέποτε αποτέλεσε μέγιστο όριο ανοχής για την αποδοχή του συγκομιζόμενου προϊόντος, το οποίο ήταν πάντα μέχρι και σήμερα το 0,2% σε συμφωνία με το ενωσιακό πλαίσιο και τη Σύμβαση περί Ναρκωτικών του ΟΗΕ, αλλά αποτέλεσε το όριο για να μην διώκονται ποινικά οι καλλιεργητές, εφόσον η καλλιέργειά τους υπερβεί το 0,2%.

Σύμφωνα με τη νέα ΚΑΠ, η οποία θα εφαρμοστεί από το έτος 2023, το όριο σε THC των καλλιεργούμενων ποικιλιών βιομηχανικής κάνναβης θα αυξηθεί στα 0,3%. Από το εν λόγω έτος το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο θα εναρμονιστεί με το ενωσιακό.

2. Η αριθμ. 981/88525/22-4-2019 ΚΥΑ «Όροι και προϋποθέσεις για την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης εκτός κοινοτικού καταλόγου του είδους *Cannabis sativa L.*» (Β'1445/24-4-2019) έχει καταργηθεί με την αριθμ. 1033/364487/30-12-2020 ΚΥΑ «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 347 της 20.12.2013, σ. 608), του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 639/2014 της Επιτροπής (L 181 της 20.6.2014, σ. 1) και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 809/2014 της Επιτροπής (L 227 της 31.7.2014, σ. 69), σχετικά με τη χορήγηση βασικής ενίσχυσης για την καλλιέργεια κάνναβης, καθώς και των όρων και των προϋποθέσεων καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis sativa L* της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.4139/2013» (Β'6021/31-12-2020), η οποία έχει εκδοθεί σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1307/2013, 809/2014 και 639/2014, καθώς και του ν.4139/2013 (Α'74) και ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την καλλιέργεια ποικιλιών βιομηχανικής κάνναβης (περιεκτικότητα σε $THC < 0,2\%$), καθώς και το πλαίσιο ελέγχου μόνο των καλλιεργούμενων ποικιλιών κάνναβης που είναι εγγεγραμμένες στον «Κοινό κατάλογο ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτικών ειδών», σύμφωνα με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 639/2014.

Τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Α.Ε.) της Γενικής Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Δομών του ΥΠΑΑΤ, αναφορικά με την καλλιέργεια της κάνναβης, είναι αρμόδιες αρχές, μεταξύ άλλων, για τη διενέργεια ελέγχων δυνάμει της § 5 του άρθρου 2 της αριθμ. 1033/364487/30-12-2020 ΚΥΑ (Β'6021). Τα Τ.Α.Α.Ε., αναφορικά με την καλλιέργεια της κάνναβης, κατά το έτος 2021 (έως και τον Νοέμβριο του 2021) διενήργησαν 416 Επιτόπιους Ελέγχους, έλαβαν 62 Δείγματα και υπέβαλλαν 12 Εκθέσεις Ελέγχου.

Επιπροσθέτως, αναφέρεται ότι, κατά το διάστημα εφαρμογής της αριθμ. 981/88525/22.04.2019 ΚΥΑ (Β'1445), παρουσιάστηκε περιορισμένο ενδιαφέρον από τους καλλιεργητές για καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης εκτός κοινοτικού καταλόγου.

Αναλυτικότερα, κατά το έτος 2019, καλλιεργήθηκε ένα (1) αγροτεμάχιο και η περιεκτικότητα σε THC ήταν άνω του επιτρεπόμενου ορίου και κατά το έτος 2020, χορηγήθηκαν τέσσερις (4) άδειες για καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης εκτός κοινοτικού καταλόγου, εκ των οποίων οι δύο (2) εμφάνισαν περιεκτικότητα σε THC άνω του επιτρεπόμενου ορίου.

Διευκρινίζεται ότι η καλλιέργεια ποικιλιών εκτός κοινοτικού καταλόγου στα Κράτη-Μέλη της ΕΕ δεν επιτρέπεται, ενώ θα έπρεπε να έχει προηγηθεί σχετικό ερώτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η αριθμ. 981/88525/22.04.2019 ΚΥΑ (Β'1445), η οποία ρύθμιζε την καλλιέργεια ποικιλιών εκτός κοινοτικού καταλόγου, δεν ερχόταν σε αντίθεση με το ενωσιακό δίκαιο περί εμπορίας ποικιλιών κάνναβης σύμφωνα με την οδηγία 2002/57/ΕΕ, ερώτημα το οποίο δεν πραγματοποιήθηκε.

3. Όσον αφορά στη χώρα μας, ο ν.4139/2013 (άρθρο 1 παρ.3) (Α'74), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζει τα προϊόντα βιομηχανικής κάνναβης που δεν περιλαμβάνονται στις ναρκωτικές ουσίες και τις συνθήκες κυκλοφορίας τους στην αγορά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου, στις ναρκωτικές ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) μέχρι $0,2\%$. Επίσης, με εξαίρεση τις παιδικές τροφές, στις ναρκωτικές ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα τρόφιμα με την έννοια του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 178/2002. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διάταξη, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, καθορίζονται τα τρόφιμα που μπορούν να περιέχουν τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και τα ανώτατα επιτρεπτά όρια περιεκτικότητας αυτών, οι έλεγχοι των τροφίμων για την τήρηση των ορίων περιεκτικότητας και κάθε σχετικό θέμα. Επιπλέον, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας, καθορίζονται τα καλλυντικά και διατροφικά συμπληρώματα που μπορούν να περιέχουν τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και τα

ανώτατα επιτρεπτά όρια περιεκτικότητας αυτών, οι έλεγχοι των καλλυντικών και διατροφικών συμπληρωμάτων για την τήρηση των ορίων περιεκτικότητας και κάθε σχετικό θέμα.

Σημειώνουμε ότι η ομάδα εργασίας που είχε συσταθεί το 2018 από τον Υπουργό του ΥΠΑΑΤ δεν είχε καταθέσει σχετικές προτάσεις ενώ ο καθορισμός των σχετικών ορίων, είναι αναντίρρητο ότι, πρέπει να εξεταστεί με ιδιαίτερη προσοχή.

4. Η αριθ. 1033/364487/30-12-2020 νέα ΚΥΑ (Β'6021/31-12-2020) εισάγει την υποχρεωτική υποβολή σύμβασης με μεταποιητικές/εμπορικές επιχειρήσεις ως δικαιολογητικό για την έκδοση της άδειας καλλιέργειας, τη δήλωση του σκοπού της καλλιέργειας κατά την αίτηση της άδειας καλλιέργειας, καθώς και τον έλεγχο των μεταποιητικών μονάδων ως προς τις παραδιδόμενες ποσότητες.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας μεταποιητικών μονάδων βιομηχανικής κάνναβης συμπίπτουν με αυτές συναφών μεταποιητικών δραστηριοτήτων και η αδειοδότησή τους αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων (Γεν. Γραμματεία Βιομηχανίας), που έχει τον συντονισμό των περιφερειακών υπηρεσιών (Διευθύνσεις Ανάπτυξης των οικείων Περιφερειών). Ωστόσο, απαιτείται να δημιουργηθούν νέοι ΚΑΔ, συγκεκριμένοι για την επεξεργασία βιομηχανικής κάνναβης. Η παραγωγή εκχυλισμάτων CBD δεν απαγορεύεται, αλλά, σύμφωνα με ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο, εάν προορίζονται για «τρόφιμα», εμπίπτουν στην κατηγορία των νέων τροφίμων, οπότε η κυκλοφορία τους ελέγχεται από το ΓΧΚ.

Σε επίπεδο ΕΕ γίνονται προσπάθειες να λυθούν τα προβλήματα που σχετίζονται με το νομικό πλαίσιο που αφορά στην παραγωγή κάνναβης και τη χρήση εκχυλισμάτων κάνναβης και άλλων προερχόμενων από κάνναβη υλικών, αφού, πέραν των θεμάτων από την εγγραφή των κανναβινοειδών ως νέα τρόφιμα, εξετάζεται σε επίπεδο ΕΕ εάν οι ταξιανθίες εντάσσονται στα ναρκωτικά σύμφωνα με τη σύμβαση περί ναρκωτικών του ΟΗΕ (Ενιαία σύμβαση για τα ναρκωτικά του 1961, Σύμβαση για τις ψυχοτρόπους ουσίες του 1971) και εάν, στη συνέχεια, οι ταξιανθίες μαζί με τα φύλλα θα συμπεριληφθούν στον κατάλογο των νέων τροφίμων ή όχι. Υπό αυτή την έννοια, οι ταξιανθίες βιομηχανικής κάνναβης και τα προερχόμενα προϊόντα από αυτές αποτελούν 'γκρι ζώνη' για την ΕΕ και, ως εκ τούτου, και για τη χώρα μας μέχρι σήμερα.

Όσον αφορά στα θέματα αρμοδιότητας του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, διαβιβάζουμε το με αριθμ. πρωτ. 64940/13-12-2021 έγγραφό του.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ:

Το με αριθμ. πρωτ. 64940/13-12-2021 έγγραφο του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

- Γραφείο κ. Υπουργού
- 3. Υπουργείο Δικαιοσύνης
  - Γραφείο κ. Υπουργού
- 4. Υπουργείο Υγείας
  - Γραφείο κ. Υπουργού
- 5. Βουλευτή κ. Σ. Αραχωβίτη
- 6. Βουλευτή κ. Ε. Αβραμάκη
- 7. Βουλευτή κ. Τ. Αλεξιάδη
- 8. Βουλευτή κα Α. Αναγνωστοπούλου
- 9. Βουλευτή κ. Α. Αυλωνίτη
- 10. Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη
- 11. Βουλευτή κ. Γ. Βαρεμένο
- 12. Βουλευτή κα Κ. Βέττα
- 13. Βουλευτή κα Α. Γκαρά
- 14. Βουλευτή κ. Ι. Γκιόλα
- 15. Βουλευτή κ. Θ. Δρίτσα
- 16. Βουλευτή κ. Χ. Ζεϊμπέκ
- 17. Βουλευτή κ. Κ. Ζαχαριάδη
- 18. Βουλευτή κ. Μ. Θραψανιώτη
- 19. Βουλευτή κα Χ. Καφαντάρη
- 20. Βουλευτή κ. Β. Κόκκαλη
- 21. Βουλευτή κα Κ. Μάλαμα
- 22. Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη
- 23. Βουλευτή κ. Κ. Μάρκου
- 24. Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο
- 25. Βουλευτή κ. Α. Μιχαηλίδη
- 26. Βουλευτή κ. Ι. Μουζάλα
- 27. Βουλευτή κ. Κ. Μπάρκα
- 28. Βουλευτή κ. Ι. Μπουρνούς
- 29. Βουλευτή κ. Α. Μωραΐτη
- 30. Βουλευτή κα Α. Νοτοπούλου
- 31. Βουλευτή κ. Α. Ξανθό
- 32. Βουλευτή κα Μ. Ξενογιαννακοπούλου
- 33. Βουλευτή κ. Α. Παπαδόπουλο
- 34. Βουλευτή κα Α. Παπανάτσιου
- 35. Βουλευτή κα Θ. Πέρκα
- 36. Βουλευτή κ. Π. Πολάκη
- 37. Βουλευτή κα Π. Πούλου
- 38. Βουλευτή κ. Ν. Σαντορινιό
- 39. Βουλευτή κα Μ. Σκούφα
- 40. Βουλευτή κ. Ν. Συρμαλένιο
- 41. Βουλευτή κα Ο. Τελιγιορίδου
- 42. Βουλευτή κ. Α. Τριανταφυλλίδη
- 43. Βουλευτή κ. Σ. Φάμελλο
- 44. Βουλευτή κα Θ. Φωτίου
- 45. Βουλευτή κ. Δ. Χαρίτου
- 46. Βουλευτή κ. Α. Χαρίτση
- 47. Βουλευτή κα Ρ. Χρηστίδου
- 48. Βουλευτή κ. Γ. Ψυχογιό